

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1a1

Tema: Mänskliga rättigheter

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskap om mänskliga rättigheter, deras betydelse för individer och samhällen, samt förmågan att identifiera och analysera kränkningar av dessa rättigheter. Provet ska även uppmuntra till reflektion kring individens och statens ansvar när det gäller skyddande och främjande av mänskliga rättigheter.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll: de mänskliga rättigheterna; deras betydelse för individen och kollektivet; relationen mellan mänskliga rättigheter och statens skyldigheter; hur mänskliga rättigheter kan och bör skyddas och främjas i samhället, samt folkrätten i konfliktsituationer.

Kunskapskrav

Eleven kan översiktligt redogöra för mänskliga rättigheter och relationen mellan individ och stat. I sin analys förklarar eleven hur mänskliga rättigheter kan påverka individens och gruppernas livsvillkor, samt ger exempel på situationer där mänskliga rättigheter har kränkts.

Prov

Faktafrågor

1. Vilket år antogs den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna?

- A) 1945
- B) 1948
- C) 1950
- D) 1960

B

2. Vad är syftet med mänskliga rättigheter?

- A) Att skydda individens frihet
- B) Att främja statens intressen
- C) Att begränsa medborgarnas rättigheter
- D) Att skapa lagar för företag

A

3. Vilken av följande är en grundläggande mänsklig rättighet?

- A) Rätten till arbete
- B) Rätten att äga egendom
- C) Rätten till liv
- D) Alla ovanstående

D

4. Vilket dokument beskriver grundläggande mänskliga rättigheter på internationell nivå?

- A) Konventionen om barnets rättigheter
- B) FN:s stadga
- C) Universal Declaration of Human Rights
- D) EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

C

5. Hur skyddas mänskliga rättigheter i Sverige?

- A) Genom lagar och grundlagar
- B) Genom internationella avtal
- C) Genom offentliga kampanjer
- D) A och B

D

6. Vilken av följande är inte en av de fyra grundläggande friheterna i Sverige?

- A) Yttrandefrihet
- B) Religionsfrihet
- C) Rätt till bostad
- D) Mötesfrihet

C

7. Vad innebär folkrätt?

- A) Lagstiftning för medborgare
- B) Rättigheter för folket i en nation
- C) Regler för mellanstatliga relationer
- D) Inhemska lagar

C

8. Vad är ett exempel på en människorättskränkning?

- A) Att ge ut en bok

- B) Att fängsla en person utan rättegång
- C) Att debattera en politik
- D) Att uttrycka en åsikt

B

9. Vilken organisation arbetar för att främja mänskliga rättigheter globalt?

- A) NATO
- B) Amnesty International
- C) EU
- D) Världshandelsorganisationen

B

10. Vilka skyldigheter har en stat enligt mänskliga rättigheter?

- A) Att skydda medborgare
- B) Att respektera individuella rättigheter
- C) Att säkerställa tillgång till rättvisa
- D) Alla ovanstående

D

11. Vilken mänsklig rättighet skyddas av Artikel 19 i den allmänna deklARATIONEN?

- A) Rätten till liv
- B) Rätten till yttrandefrihet
- C) Rätten till utbildning
- D) Rätten till egendom

B

12. Vad kan en medborgare göra om deras mänskliga rättigheter kränks?

- A) Ingenting
- B) Anmäla staten
- C) Svara med våld
- D) Ignorera det

B

13. Vilken roll har internationella domstolar i frågor om mänskliga rättigheter?

- A) Att skapa lagar
- B) Att tolka internationella rättigheter
- C) Att bryta mot mänskliga rättigheter
- D) Att övervaka nationella val

B

14. Hur kan mänskliga rättigheter främjas?

- A) Genom utbildning
- B) Genom lagstiftning
- C) Genom offentlig dialog

D) Alla ovanstående

D

15. Vad innebär rätten till asyl?

A) Att man får stanna i ett land med skydd

B) Att man kan få ersättning

C) Att man får arbete

D) Att man kan bo var som helst

A

Resonerande frågor

1. Reflektera över hur mänskliga rättigheter påverkar individers liv i en totalitär stat.

Syftet är att ge elever möjlighet att analysera hur bristande mänskliga rättigheter kan påverka individers frihet och livsvillkor.

2. Ge exempel på hur olika kulturer kan se på mänskliga rättigheter.

Denna fråga syftar till att få elever att tänka på hur kulturella värderingar kan påverka synen på och tillämpningen av mänskliga rättigheter.

3. Diskutera vad som kan göras för att skydda mänskliga rättigheter i konfliktområden.

Frågan syftar till att stimulera till eftertanke kring praktiska lösningar och strategier för att skydda mänskliga rättigheter under svåra omständigheter.

4. Analysera vilken betydelse sociala medier har för spridningen av information om mänskliga rättigheter.

Syftet är att ge elever möjlighet att resonera kring den moderna teknikens roll i att främja eller hindra mänskliga rättigheter.

5. Beskriv hur internationella organisationer kan påverka mänskliga rättigheters skydd.

Denna fråga ger elever möjlighet att reflektera över den globala inverkan av organisationer som FN och Amnesty International.

6. Reflektera över hur globalisering påverkar mänskliga rättigheter.

Elever uppmanas att tänka på de komplexa sambanden mellan globalisering och mänskliga rättigheter.

7. Diskutera betydelsen av utbildning i att främja mänskliga rättigheter.

Frågan syftar till att engagera eleverna i diskussionen om hur utbildning kan fungera som verktyg i kampen för mänskliga rättigheter.

8. Analys av en specifik mänsklig rättighetskränkning. Välj ett fall och diskutera dess konsekvenser.

Syftet är att eleverna ska kunna applicera sina kunskaper på verkliga

situationer och visa på djupare analys.

Bedömning

Provet kan bedömas med totalt 30 poäng. Faktafrågorna ger 1 poäng vardera och resonerande frågorna ger 3 poäng vardera. För betyg E krävs minst 8 poäng, för betyg C krävs minst 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs minst 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Gymnasiet](#), [Samhällskunskap](#), [Samhällskunskap 1a1](#)